

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului depus de Valeriu Mitrofan,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Valeriu Mitrofan împotriva Centrului de Excelență în Construcții cu privire la constatarea încălcării dreptului de accese la informație, obligarea eliberării informației și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 8 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

(Dosarul nr. 3ra-352/23

NR. PIGD 2-20112950-01-3ra-28032023)

Recursul declarat până la 01 septembrie 2023. Art. 246 din Codul administrativ (în redacția în vigoare până la 01 septembrie 2023). Termenul recursului. Depunerea recursului cu omiterea termenului prevăzut de art. 245 din Codul administrativ, în redacția la data depunerii acestuia.

Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, jud. G. Cazacu,
Curtea de Apel Chișinău, jud. V. Negru, E. Palanciuc, A. Minciuna,

2 iulie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa participanților la proces recursul depus de Valeriu Mitrofan,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte,*

Diana Stănilă,

Ion Malanciuc, *judecători,*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 14 septembrie 2020, prin intermediul poștei electronice (Vol.I, f.d.2), Valeriu Mitrofan a depus cerere de chemare în judecată împotriva Centrului de Excelență în Construcții, solicitând constatarea încălcării dreptului de acces la informație, obligarea pârâtului de a-i permite să ia cunoștință și fotocopii de pe lista nominală a chiriașilor care locuiesc în căminele Centrului de Excelență în construcții și mărimea datoriilor acumulate față de Centrul de Excelență în Construcții la 30 martie 2020, lista angajaților economici care arendează spații la Centrul de Excelență în Construcții și mărimea datoriilor la 30 martie 2020, încasarea prejudiciului moral cauzat în mărime de 5 000 de lei.

2. Prin încheierea din 3 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a declinat competența de la examinarea cauzei civile la acțiunea înaintată de Mitrofan Valeriu împotriva Centrului de Excelență în Construcții privind constatarea încălcării dreptului, obligarea eliberării actelor și încasarea prejudiciului moral. S-a remis cauza președintelui Judecătoriei Chișinău, pentru redistribuire aleatorie, prin intermediul PIGD, unui alt judecător specializat în materie de contencios administrativ, pentru examinare.

3. În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că, la 20 august 2020, a expediat o cerere privind accesul la informație, prin care a solicitat Centrului de Excelență în Construcții să-i permită să ia cunoștință și fotocopii de pe lista nominală a chiriașilor care locuiesc în căminele Centrului de Excelență în construcții și mărimea datoriilor acumulate față de Centrul de Excelență în Construcții la 30 martie 2020, lista angajaților economici care arendează spații la Centrul de Excelență în Construcții și mărimea datoriilor la 30 martie 2020. Până la înaintarea acțiunii în instanța de judecată, nu i s-a permis de a lua cunoștință și fotocopii ale documentelor solicitate, contrar prevederilor art. 16 din Legea privind accesul la informație nr. 982 din 11 mai 2000. Astfel, prin acțiunile sau inacțiunile pârâtului au fost încălcate în mod flagrant prevederile art. 5, art. 7, art. 10, art. 11, art. 12, art. 15, art. 16 din Legea privind accesul la informație.

4. În ceea ce vizează repararea prejudiciului moral cauzat, reclamantul a declarat că solicitările formulate prin cererea de acces la informație, nu erau

pur formale, însă din contra, urmăreau satisfacerea interesului de a cunoaște achizițiile efectuate în această perioadă și pentru ce au fost utilizate. Cererea de acces la informație conținea indicii suficiente, care ar fi permis unei autorități diligente identificarea și comunicarea informației ce-l interesa, însă Centrul de Excelență în Construcții acționând în mod deliberat, a ales să nu ofere răspuns în termenul stabilit de lege. Luând în considerare comportamentul pârâtului, care denotă tendința de a acționa deliberat în vederea îngrădirii nejustificate a dreptului său la acces la informație, miza pe care acesta o avea la obținerea informației, instanța la caz are menirea de a stabili că comunicarea peste termen a informațiilor solicitate, sau neeliberarea documentelor solicitate i-a cauzat în mod indubitabil anumite suferințe psihice. Principiul legalității, care este unul fundamental în statul de drept, obligă autoritățile să se conducă în activitatea acestora exclusiv de lege și nu de emoții sau de frustrări, iar eventualele abuzuri urmează a fi contracarate tot în limitele și potrivit procedurilor legale. Astfel, ținând cont de forma vinovăției pârâtului la cauzarea prejudiciului, judecând în mod echitabil, s-a apreciat că suma de 5 000,00 de lei, este suficientă pentru a compensa orice prejudiciu de ordin moral cauzat prin refuzul de a furniza informația solicitată în cerere.

5. La fel, a menționat că Curtea Europeană a Drepturilor Omului a făcut o serie de aprecieri notabile în ceea ce privește confirmarea prejudiciului moral, constatând în repetate rânduri ca proba faptei ilicite este suficientă, urmând ca prejudiciul și raportul de cauzalitate să fie prezumate, instanțele urmând să deducă cauzarea prejudiciului moral din simpla existență a faptei ilicite de natură să producă un prejudiciu și a împrejurărilor în care a fost săvârșită, soluția fiind determinată de caracterul subiectiv, intern al prejudiciului moral, proba sa directă fiind practic imposibilă (cauza A. c. Norvegiei, nr. 28070/06, 09 aprilie 2009). Iar în cauzele Danev c. Bulgariei, Iovtchev c. Bulgariei, CtEDO a reținut, în esență, încălcarea Convenției, după ce a considerat abordarea formalistă a instanțelor naționale, care au pe seama reclamantului obligația de a dovedi existența unui prejudiciu moral cauzat prin faptă ilegală, prin dovezi susceptibile care să confirme manifestări externe ale suferințelor fizice și psihologice, avuseseră ca rezultat privarea de despăgubirea care ar fi trebuit să o obțină.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

6. Prin încheierea din 6 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, acțiunea reclamantului Valeriu Mitrofan împotriva Centrului de Excelență în Construcții, în partea încasării prejudiciului moral, s-a declarat inadmisibilă. S-a explicat că declararea acțiunii ca fiind inadmisibilă în baza temeiurilor specificate la art. 207 alin. (2) lit. f)-h) Codul administrativ, nu exclude posibilitatea adresării repetate în judecată a aceluiași reclamant cu aceeași acțiune.

7. Prin hotărârea din 6 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Valeriu Mitrofan împotriva Centrului de Excelență în Construcții privind constatarea încălcării dreptului de acces la informație, obligarea prezentării listei nominale a locatarilor care locuiesc în căminele Centrului de Excelență în Construcții, suma datoriilor acumulate de locatarii care locuiesc în căminele Centrului de Excelență în Construcții față de Centrul de Excelență în Construcții la data de 30 martie 2020, prezentarea listei agenților economici care arendează spații de la Centrul de Excelență în Construcții precum și datoriile acestora față de Centrul de Excelență în Construcții la data de 30 martie 2020.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

8. La 6 decembrie 2021, prin intermediul poștei electronice (Vol.I, f.d.113), Valeriu Mitrofan a depus apel nemotivat, iar la 22 ianuarie 2022, prin intermediul poștei electronice (Vol.II, f.d.1-2), a prezentat motivarea apelului împotriva hotărârii din 6 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, solicitând repunerea în termenul de apel, admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe, emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

9. La 20 decembrie 2021, prin intermediul poștei electronice (Vol.I, f.d.119-120), Valeriu Mitrofan a depus recurs împotriva încheierii din 6 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii contestate și emiterea unei decizii de admitere a pretenției cu privire la repararea prejudiciului moral.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

10. Prin decizia din 8 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a respins recursul declarat de Valeriu Mitrofan și s-a menținut încheierea din 6 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani. S-a respins apelul declarat de Valeriu Mitrofan. S-a menținut hotărârea din 6 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

11. Pentru a decide astfel, instanța de apel a considerat că, soluția primei instanțe, este una legală și întemeiată, iar argumentele expuse în cererea de apel au un caracter declarativ.

12. Cu referire la prevederile art. 10 alin. (1), art. 11 alin. (1) lit. a), art. 189 alin. (1), art. 191 alin. (1), art. 192 alin. (2), art.196, art. 198 alin. (2), art. 199 alin. (2), art. 200 alin. (1), (2) și (4), art. 58 alin. (2) din Codul administrativ, precum și că prin hotărârile Consiliului Superior al Magistraturii nr.555/25 din 27 noiembrie 2018 și nr. 584/27 din 11 decembrie 2018, a avut loc specializarea sediilor Judecătoriei Chișinău și au fost aprobate listele judecătorilor specializați conform sediilor Judecătoriei Chișinău, instanța de apel a indicat că începând cu 1 aprilie 2019, data intrării în vigoare a Codului Administrativ, judecătorii Judecătoriei Chișinău, sediul

Rîșcani, sunt specializați exclusiv în examinarea acțiunilor de contencios administrativ, iar sediul Centru în examinarea cauzei civile, de drept comun.

13. După cum rezultă din cerințele înaintate de Valeriu Mitrofan împotriva Centrului de Excelență în Construcții din or. Chișinău cu privire la constatarea încălcării dreptului de acces la informație, pornind de la obiectul autentic al litigiului, s-a reținut că acesta poartă amprenta certă a unui litigiu de contencios administrativ, și în mod just a fost soluționat de Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani.

14. Redând prevederile art. 5, art. 7 din Codul administrativ, instanța de apel a reținut și prevederile anexei nr. 3 la Hotărârea Guvernului nr. 653 din 6 noiembrie 2009, prin care s-a stabilit că Centrul de excelență în construcții este instituție publică, subordonată Ministerului Educației. Astfel, Centrul de Excelență în Construcții din or. Chișinău reprezintă o autoritate publică în sensul prevăzut de art.7 din Codul administrativ și care își desfășoară activitatea în conformitate cu prevederile Constituției Republicii Moldova, Codului Educației al Republicii Moldova nr. 152 din 17 iulie 2014, Hotărârilor de Guvern și a actelor normative elaborate de Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, în concordanță cu prerogativele cu care aceasta a fost investită. Drept urmare, Centrul de Excelență în Construcții din or. Chișinău, se raliază noțiunii de autoritate publică, având în vedere faptul că acționează în regim de putere publică și are scopul realizării unui interes public, îndeplinește sarcinile de promovare a politicii educaționale, pentru realizarea interesului public. În consecință, ținând cont de circumstanțele constatate și normele de drept invocate supra, având în vedere faptul că competența jurisdicțională constituie unul dintre elementele fundamentale ale legalității procesului civil, instanța de apel reiterează convingerea că competentă să judece prezenta cerere de chemare în judecată a fost Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, instanță care de fapt și a judecat cauza în fond.

15. Din aceste considerente, instanța de apel a respins argumentele apelantului care a susținut, că competentă de a soluționa prezentul litigiu în fond este Judecătoria Chișinău, sediul Centru, instanță specializată în examinarea acțiunilor de drept civil comun, or, după cum s-a reiterat supra, competența de soluționare a litigiului respectiv revine instanței specializate în examinarea acțiunilor în contencios administrativ, instanță de fapt și a judecat litigiul în fond.

16. Referitor la fondul acțiunii, instanța de apel analizând prevederile art. 4 alin. (1)-(3), art. 5 alin. (1)-(3), art. 6 alin. (1)-(3), art. 10 alin. (1)-(3), art. 11 alin. (1) și (2), art. 15 alin. (1)-(4), art. 16 alin. (1)-(3), art. 20 din Legea privind accesul la informație în raport cu circumstanțele de fapt ale speței, instanța de apel a conchis asupra temeiniciei soluției primei instanțe cu privire la respingerea acțiunii depuse de Valeriu Mitrofan. Or, înscrisurile

administrare la dosarul cauzei denotă în mod cert că Centrul de Excelență în Construcții nu a încălcat dreptul lui Valeriu Mitrofan de acces la informație.

17. Sub acest aspect, instanța de apel a subliniat că la 11 septembrie, Centrul de Excelență în Construcții a expediat în adresa lui Valeriu Mitrofan notificare, prin care acesta a fost informat că, pentru satisfacerea solicitărilor expuse inclusiv în cererea din 20 august 2020, plata pentru prelucrarea informației constituie 1 leu pentru 1 filă. Referitor la datoria persoanelor fizice și juridice, care închiriază spații în cămine Centrului de Excelență în Construcții, s-a indicat că aceasta constituia la 30 martie 2020 – 180 885,16 lei, iar la 30 iunie 2020 – 221 771,16 lei, ce reprezintă calcule lunare pentru chirie și servicii comunale. La fel, a fost prezentată lista agenților economici care închiriază spații la Centrul de Excelență în Construcții: S.R.L. „Petrumed”, S.R.L. „Minela-Star”, S.R.L. „Foitaj Delicios”, S.R.L. „Șipot TI” și ANACEC.

18. La caz, s-a reținut că Valeriu Mitrofan nu a achitat taxa pentru eliberarea copiei actelor solicitate, situație ce denotă că în speță, nu a avut loc o încălcare a dreptului de acces la informație a apelantului.

19. Sub acest aspect, instanța de apel a desconsiderat argumentele apelantului care a susținut că a achitat în contul Centrului de Excelență în Construcții suma de 230,00 lei, or, înscrisurile prezentate de Valeriu Mitrofan nu confirmă că sumele respective au fost achitate pentru eliberarea copiei actelor solicitate prin cererea de acces la informație din 20 august 2020. În acest sens, este de menționat că dispoziția de încasare nr. 1856 în sumă de 30,00 lei, a fost achitată de Valeriu Mitrofan pe 14 august 2020, adică cu 6 zile înainte de depunerea cererii de acces la informație, iar suma de 200,00 lei achitată de Valeriu Mitrofan pe 30 decembrie 2020, a fost achitată doar după depunerea acțiunii în instanță (Vol. II, f. d. 72-73).

20. Instanța de apel nu a reținut argumentele apelantului referitor la incidența în speță a prevederilor art. 20 alin. (4) lit. a), c) din Legea privind accesul la informație, or, norma respectivă stabilește că, vor fi puse, fără plată, la dispoziția solicitanților, informațiile oficiale care ating nemijlocit drepturile și libertățile solicitantului, sau care sînt solicitate pentru a fi studiate la sediul instituției.

21. În speță, informațiile solicitate de Valeriu Mitrofan nu aduc atingere nemijlocit drepturilor și libertăților solicitantului. Totodată, prin cererea de acces la informație, nu s-a solicitat prezentarea înscrisurilor pentru a fi studiate la sediul instituției. Astfel, după cum just a reținut și instanța de fond, furnizorul de informații în nici un mod nu a restricționat accesul lui Valeriu Mitrofan la actele solicitate prin cererea de acces la informație din 20 august 2020, situație ce denotă, că la caz lipsește o încălcare a dreptului apelantului de acces la informația solicitată.

22. La fel, instanța de apel nu a reținut în acest sens argumentele apelului precum că, solicitantul a manifestat interes în a se prezenta la sediul instituției publice intimat pentru a ridica copia actelor solicitate, solicitând inclusiv să fie informat când poate să se prezinte pentru ridicarea copiilor solicitate, așa cum, la dosarul cauzei lipsesc probe care ar confirma că apelantul s-a prezentat la sediul Centrului și nu i s-a permis eliberarea actelor solicitate.

23. Argumentul apelantului referitor la faptul că instanța a emis hotărârea în lipsa unei probe ce ar confirma că Valeriu Mitrofan a recepționat scrisoarea de răspuns expediată de intimat, urmează a fi apreciat ca nefondat, sau, răspunsul din 11 septembrie 2020, a fost expediat la adresa de e-mail indicată de Valeriu Mitrofan atât în cererea de acces la informație, cât și în cererea de chemare în judecată.

24. Recepționarea răspunsului din 11 septembrie 2020, de către Valeriu Mitrofan, se confirmă inclusiv prin faptul că însuși reclamantul a anexat răspunsul respectiv la acțiunea depusă în instanță pe 14 septembrie 2020.

25. Instanța de apel a desconsiderat argumentele apelantului precum că referința Centrului de Excelență în Construcții ar fi fost depusă peste termenul stabilit de instanță, iar în acest sens, se impun a fi precizate următoarele. După cum rezultă din materialele dosarului, prin încheierea din 1 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a stabilit pârâtului termen de 30 de zile de la data notificării încheierii pentru depunerea referinței (Vol. I, f. d. 84). Încheierea din 1 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost notificată Centrului de Excelență în Construcții la 14 iulie 2021, fapt confirmat prin avizul de recepție a trimiterii poștale, iar la 30 iulie 2021, Centrul de Excelență în Construcții a depus referință la acțiunea formulată de Valeriu Mitrofan.

26. Corespunzător, Centrul de Excelență în Construcții a respectat termenul de depunere a referinței, motive pentru care argumentele apelantului referitor la pretinsa încălcare a termenului de depunere a referinței, au un caracter declarativ și se combat prin actele cauzei.

27. În asemenea circumstanțe, instanța de apel a conchis că, prima instanța just a stabilit circumstanțele cauzei și a aplicat normele legale, ajungând la concluzia cu privire la respingerea acțiunii, iar temei legal pentru casarea hotărârii nu a fost stabilit în instanța de apel. Or, prin înscrisurile cauzei se confirmă în mod cert că Valeriu Mitrofan a fost notificat de Centrul de Excelență în Construcții despre posibilitatea de a se prezenta personal la sediul instituției, pentru a face cunoștință cu actele solicitate și a ridica copiile necesare, pe când, apelantul nu a depus diligență pentru a se prezenta la sediul instituției în vederea ridicării copie de pe actele solicitate. În contextul dat, nu a reținut argumentele apelantului cu referire la faptul că prima instanță a aplicat incorect prevederile normelor de drept material că și-a motivat superficial soluția și că concluziile primei instanțe expuse în

hotărâre sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei, deoarece susținerile date vin în contradicție cu cele relatate mai sus.

28. Referitor la recursul declarat de Valeriu Mitrofan împotriva încheierii din 6 decembrie 2021, instanța de apel analizând temeinicia și verificând legalitatea încheierii supuse recursului, a conchis că prima instanță întemeiat a concluzionat de a declara inadmisibilă a acțiunii în conformitate cu art.207 alin. (2) lit. f) din Codul administrativ, din motivul neîntrunirii condițiilor prevăzute de art.208, care prevede respectarea procedurii prealabile a pretenției depuse de către Valeriu Mitrofan, cu privire la repararea prejudiciului moral.

29. În speță, prima instanță justificat și întemeiat a reținut că în situația în care va fi emisă o hotărâre judecătorească privind constatarea încălcării dreptului de acces la informație, obligarea furnizării informației solicitate prin cererea din 20 august 2020, Valeriu Mitrofan va fi în drept, în interiorul termenului prevăzut de art.60 alin. (3) din Codul administrativ, să depună în adresa Centrului de Excelență în Construcții o cerere de acordare a despăgubirilor pentru prejudiciul cauzat prin emiterea actului administrativ individual ilegal și în caz de respingere a acesteia de către autoritate, să conteste eventuala decizie de respingere a acordării despăgubirilor, în ordinea contenciosului administrativ.

30. La acest capitol, instanța de apel a reiterat prevederile art.167 alin.(4), art.166, art.60 alin.(3) din Codul administrativ și a relevat că reclamantul era obligat să respecte procedura prealabilă de solicitare de la pârât a emiterii actului administrativ de compensare a prejudiciului, ceea ce la materialele cauzei nu se constată, iar lipsa acesteia atestă nerespectarea procedurii prealabile și respectiv această pretenție pică testul admisibilității.

31. Prin urmare, nu a reținut la caz argumentul precum că respectarea căii prealabile în privința reparării prejudiciului moral se instituie în cazul acțiunii în anulare, pe când în cazul dat acțiunea înaintată implică pretenții ce se atribuie la acțiunea în realizare, iar cerința de reparare a prejudiciului moral este subsecventă acestora și rezidă din prevederile art. 21 alin. (3) lit. i) din Legea privind accesul la informație. Or, prin Codul administrativ, legiuitorul a modificat condițiile și procedura de adresare în instanța de judecată cu acțiune în contencios administrativ. Astfel, au fost introduse prevederi noi în privința procedurii prealabile, ce urmează a fi respectată până la depunerea acțiunii în instanță și care diferă de reglementările Legii contenciosului administrativ nr.793 din 10 februarie 2000 (abrogată la 1 aprilie 2019 odată cu intrarea în vigoare a Codului administrativ). Or, procedura administrativă a fost inițiată după intrarea în vigoare a Codului administrativ, iar art.167 alin. (4) din Codul administrativ prevede că, dacă prin cererea prealabilă se solicită și repararea prejudiciului, atunci cererea privind repararea prejudiciului se examinează de autoritatea publică emitentă în procedura administrativă separată.

32. În acest context, a respins ca neîntemeiat argumentul precum că soluția primei instanțe este una neîntemeiată.

33. Analizând conținutul încheierii contestate se constată că judecătorul primei instanțe întemeiat a ajuns la concluzia de a declara pretenția menționată ca inadmisibilă. Or, art. 207 alin. (2) lit. f) din Codul administrativ, prevede că acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special când nu sunt întrunite condițiile prevăzute la art.208, care indică, că în cazurile prevăzute de lege, până la înaintarea acțiunii în contencios administrativ, se va respecta procedura prealabilă. Iar art. 162 alin.(1) și alin. (3) lit. a) și lit. b) din Codul administrativ stipulează că procedura prealabilă urmărește scopul de a verifica legalitatea actelor administrative individuale. Cererea prealabilă poate fi îndreptată spre anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual ilegal sau nul, emiterea unui act administrativ individual. La acest capitol, instanța de apel reieșind din prevederile art.207 din Codul administrativ, instanța este obligată inițial să verifice din oficiu dacă sunt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ, și numai după examinarea admisibilității acțiunii, să examineze cauza în fond, expunându-se privind legalitatea actului contestat, iar în cazul dat cu certitudine s-a stabilit inadmisibilitatea pretenției.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

34. La 05 ianuarie 2023 și la 09 martie 2023, prin intermediul poștei electronice (Vol.II, f.d. 107, 101), Valeriu Mitrofan a depus recurs motivat, precum și nemotivat împotriva deciziei din 8 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând repunerea în termen a cererii de recurs, admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel, a încheierii și hotărârii primei instanțe, pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

35. În susținerea recursului, recurentul a invocat dezacordul cu actele contestate, reiterând, în esență, circumstanțele redată în cererea de chemare în judecată.

36. Totodată, a declarat că reieșind din caracterul special al Legii privind accesul la informație, sub aspectul procedural al examinării litigiului, prevederile Legii specifice se aplică prioritar, în măsură în care acestea nu contravin Legii speciale. Pentru justa soluționare a chestiunii privind punerea pe rol și intentarea procesului civil, instanța de fond urmează să aplice prevederile Legii privind accesul la informație, fiind specială. Or, obiectul litigiului cade sub incidența legii respective. Instanțele de judecată la emiterea hotărârii/deciziei au ignorat probele anexate, și anume bonrile eliberate de bancă ce confirmă transferul în valoare de 200 de lei și în mărime de 30 de lei, ce confirmă achitarea în contabilitatea instituției a sumei date. Mai mult ca atât, nu sunt necesare resurse financiare pentru prelucrarea informației solicitate, din motiv că, de facto, nu este necesar de

a prelucra informația. Singurul efort pe care pârâtul îl depune este prezentarea listei nominale a chiriașilor solicitate.

37. Instanțele de judecată la emiterea hotărârii/deciziei au ignorat prevederile art. 20 din Legea privind accesul la informație. La fel, nu au fost constatate și elucidate pe deplin circumstanțele, care au o importanță pentru soluționarea pricinii. Concluziile instanțelor de judecată expuse în hotărâre/decizie sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii, normele de drept material și normele de drept procedural au fost aplicate eronat. Hotărârea/decizia emisă constituie o restricție în realizarea accesului la justiție, astfel îngrădindu-i dreptul de acces liber la justiție. Respingerea acțiunii în lipsa unei teme legal, afectează nu numai drepturile părților la un proces echitabil, dar și încrederea părților în actul justiției, urmând astfel de înlăturat viciul respectiv de către instanța care a emis hotărârea/decizia.

38. Recurentul a considerat că instanța de fond, instanța de apel nu au supus unei analize minuțioase și nu au verificat circumstanțele menționate, care, însă, necesitau a fi examinate, prin prisma cadrului legal aplicabil la caz, întru clarificarea tuturor aspectelor importante pentru soluționarea cazului dat. Soluția instanțelor ierarhic inferioare de respingere a acțiunii este pripită și greșită. În context, a indicat jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (cauza Golder împotriva Marii Britanii - 1975, par. 34 invocată în cadrul aceluiași Raport) în care s-a apreciat că „se poate concepe cu greu că există stat de drept, acolo unde nu există posibilitatea de a avea acces la instanțele judecătorești”.

39. De asemenea, a afirmat că instanțele de judecată neîntemeiat au respins acțiunea, fără a lua în calcul și fără a aprecia înscrisurile prezentate. Dacă instanța a constatat existența unor cerințe neclare înaintate, era oportun de a cita participanții la proces pentru a se pronunța cu privire la problemele invocate în cererea de chemare în judecată, deoarece criticele au fost expuse cu suficientă claritate. Instanțele ierarhic inferioare nu s-au expus asupra tuturor cererilor depuse, fapt confirmat prin lipsa la dosar a încheierilor emise de instanța de fond și apel. Instanțele au ignorat prevederile art. 4, art. 34 din Constituția Republicii Moldova, prevederile art. 7 și art.8 din Legea nr. 982 din 11 mai 2000 privind accesul la informație. La respingerea acțiunii, nu s-a ținut cont de principiul protecției efective, omițând faptul că instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. La examinarea cauzei, în opinia recurentului, instanțele de judecată urmau să inițieze discuții juridice cu participanții la proces, pentru a clarifica toate aspectele importante examinării cauzei, și pentru a asigura respectarea drepturilor sale. Corespunzător, întru evitarea încălcării dreptului la un proces echitabil, în termen rezonabil, de către o instanță de judecată independentă, imparțială și instituită prin lege, actele judecătorești

contestate urmează a fi anulate, cu admiterea integrală a acțiunii, facând referire la art. 6 pct. 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. În asemenea împrejurări, se impune admiterea recursului, cu casarea încheierii și hotărârii emise de instanța de fond și a deciziei instanței de apel. Menținerea acestora în condițiile enunțate, ar constitui o încălcare a posibilității de a dispune de drepturile procedurale în condițiile normelor în vigoare, care sunt garantate și de Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, precum și îngădirea accesului la justiție. Instanțele ierarhic inferioare nu au cercetat multiaspectual probele anexate la materialele cauzei, nu apreciat toate cererile și argumentele aduse. Instanțele au încălcat prevederile art. 16 din Legea privind accesul la informație și s-au bazat doar pe declarații ale reprezentantului pârâtului, fără ca acestea să fie probate

40. Dreptul de acces la informație constituie un drept fundamental al persoanei, garantat atât de legislația națională, cât și de cea internațională, iar din actele cauzei se poate constata că i-a fost încălcat dreptul la informație. Prin acest fapt, Centrul de Excelență în Construcții a încălcat un drept al său constituțional, iar încălcarea dată i-a cauzat sentimente de neliniște, perturbare a vieții, disconfort și retrăire, incapacitate de a se bucura în modul convenit de garanțiile prescrise de lege, etc., atribuite și de Curtea Europeană a Drepturilor Omului la categoria componentelor prejudiciului moral, respectiv, a suferințelor psihice (cauzele Sommerfeld vs. Germania, McFarlane vs. Irlanda).

41. Recurentul a indicat că în sensul art. 10 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, orice persoană are dreptul la libertate de exprimare. Acest drept include libertatea de opinie și libertatea de a primi sau a comunica informații ori idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere. Prezentul articol nu împiedică Statele să supună societățile de radiodifuziune, cinematografie sau televiziune unui regim de autorizare. Exercițarea acestor libertăți ce comportă îndatoriri și responsabilități poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege care, într-o societate democratică, constituie măsuri necesare pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății, a moralei, a reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea informațiilor confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești. Accesul la informațiile oficiale constituie un drept fundamental al persoanei de a fi informat, o modalitate de control asupra activității autorităților/instituțiilor publice, de stimulare a formării opiniilor și participării active a populației la procesul de luare a deciziilor în spirit democratic. 36. Centrul de Excelență în Construcții în mod deliberat a decis de a nu-i oferi posibilitatea de a lua cunoștință și efectua fotocopii ale documentelor indicate în cererea din 20 august 2020 în termenul prevăzut de lege, ca rezultat i s-a cauzat în mod indubitabil

anumite suferințe psihice. Regimul juridic și modul de realizare a accesului la informațiile oficiale, aflate în posesia furnizorilor de informații, este reglementat de Legea privind accesul la informație nr. 982-XIV din 11 mai 2000.

42. Recurentul a afirmat că la examinarea cerinței privind compensarea prejudiciului moral, unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, iar compensația trebuie să prezinte o justă și integrală despăgubire, în context redând prevederile art. 2036 alin. (1), art.2037 alin.(1), (2) din Codul civil.

43. Potrivit recomandărilor Avizului nr. 11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni în atenția Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătorești se invocă că o motivație și o analiză clară, sunt cerințele fundamentale ale hotărârilor judecătorești și un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului garantează dreptul justițiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligației instanțelor de judecată de a-și argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanțelor pricinii. Îndatorirea de a motiva coerent și unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicții între motivare și dispozitiv, constituie o garanție pentru justițiabil, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar. Or, hotărârile motivate urmăresc scopului de a demonstra părților că acestea au fost auzite, și, astfel, să contribuie la o acceptare mai ușoară de către aceștia a deciziei (a se vedea cauza CtEDO Ruiz Torija contra Spaniei). Instanța de judecată trebuie să emită o hotărâre clară, având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale, în temeiul principiului clarității hotărârii judecătorești, iar prima instanță a admis neclarități în soluția adoptată. Distinct justificărilor expuse supra, jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului statuează că, întinderea motivării depinde de diversitatea mijloacelor pe care o parte le poate ridica în instanță, precum și de prevederile legale, de obiceiuri, de principiile doctrinale și de practicile diferite privind prezentarea și redactarea sentințelor și hotărârilor în diferite state (Boldea împotriva României din 15 februarie 2007, paragraful 29; Van den Hurk împotriva Olandei din 19 aprilie 1994, paragraful 61), iar pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidențieze că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esențiale ce i-au fost prezentate (Boldea împotriva României din 15 februarie 2007, paragraful 29; Helle împotriva Finlandei din data de 19 februarie 1997, paragraful 60). La capitolul legalității hotărârilor instanței de judecată, jurisprudența CtEDO în repetate rânduri a statuat necesitatea motivării hotărârilor instanței, unde funcția unei decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite. Dreptul de a fi auzit include nu doar posibilitatea de a aduce argumente instanței, dar de asemenea o obligație corespunzătoare a instanței de a arăta,

în motivarea sa, motivele pentru care anumite argumente au fost acceptate sau respinse. CtEDO a menționat că este motivată în mod corespunzător o decizie care permite părților să facă uz efectiv de dreptul lor de a face apel (Hirvisaari împotriva Finlandei). Drept urmare, în sensul art. 6 alin. (1) al CEDO, instanța de judecată, trebuie, să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază hotărârea, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale, să prezinte noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse aprecierii. De asemenea, noțiunea de proces echitabil impune ca instanța de judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii și să nu să se rezume doar la probarea concluziilor unei părți. În opinia recurentului, instanțele ierarhic inferioare nu au supus unei analize minuțioase și nu a verificat circumstanțele menționate, care însă necesitau a fi examinate, prin prisma cadrului legal aplicabil la caz, întru clarificarea tuturor aspectelor importante pentru soluționarea cazului dat.

44. Reieșind din caracterul special al reglementărilor Legii organice privind accesul la informație față de prevederile Codului administrativ al Republicii Moldova, iar sub aspectul procedural al examinării litigiilor, prevederile Legii speciale respective se vor completa, în cadrul aplicării, de dispozițiile Codului administrativ, în măsura în care acestea nu contravin Legii speciale. Limitarea accesului la informațiile oficiale constituie o încălcare a principiului general al dreptului și se va considera contrară Constituției R. Moldova. Totodată, cu titlu de exemplu a indicat că CtEDO a considerat că anumite dispoziții din legea internă a statului pârât nu îndeplinesc cerințele unei „legi” prin faptul că le lipsește caracterul previzibil (cazul Rotaru împotriva României, soluționat prin Hotărârea CEDO din 04 mai 2000). Curtea a reamintit că o normă este redactată cu o suficientă previzibilitate numai atunci, când aceasta are un caracter clar, precis, în așa fel încât să permită oricărei persoane, care la nevoie poate apela la consultanță specializată, să își corecteze conduita (cazul Amann împotriva Elveției). În același context, la pct. 55 din Hotărârea CEDO din 04 mai 2000, pronunțată în cazul menționat mai sus, s-a subliniat că expresia „prevăzut de lege” nu se referă numai la prevederile legii naționale, dar și la calitatea acesteia, care trebuie să fie compatibilă cu principiul supremației dreptului, principiu menționat expres în preambulul Convenției, astfel că, în cazul unor restrângeri arbitrare, care, cu toate că sînt prevăzute de legea internă, contravin principiului supremației dreptului, se vor aplica stipulațiile Convenției. Pentru a fi considerată necesară într-o societate democratică, limitarea accesului la informație trebuie să fie indispensabilă și convingătoare, reieșind din raționamentul Curții Europene a Drepturilor Omului (Sunday Times împotriva Regatului Unit al Marii Britanii), iar scopul urmărit să argumenteze atingerea care se aduce dreptului de acces liber la informația oficială. Conform jurisprudenței CtEDO, balanța proporționalității a fost apreciată nu doar

prin prisma cererii solicitantului de a se constata limitarea accesului la informație, dar și prin prisma cererii furnizorului de informații de constatare a nelegalității obligării sale, de către instanța națională, de a furniza informațiile solicitate, cu motivația că această restricție este proporțională cu scopul legitim urmărit (Goodwin împotriva Regatului Unit). Se va considera ilegal refuzul de a furniza informația pe motiv că aceasta este disponibilă în mod public, adică informația a fost deja publicată. Se va considera furnizare necorespunzătoare a informației cazul în care dreptul de liber acces la informație este lezat total sau parțial, prin următoarele modalități: furnizarea unei alte informații decât cea solicitată; furnizarea numai a unei părți din informația solicitată; eliberarea unui extras dintr-un document, în cazul în care acesta nu conține esența informației solicitate, esență disponibilă și care se află în posesia furnizorului; alte situații, în care informația este furnizată, dar într-un mod neadecvat, care nu asigură finalitatea exercitării dreptului de acces la informație.

45. Dacă tratatul sau acordul internațional la care Republica Moldova este parte stabilește alte norme decât cele cuprinse în legislația națională, se aplică normele tratatului sau acordului internațional, fapt confirmat prin art.8 din Constituția Republicii Moldova La categoria documentelor internaționale care reglementează accesul la informațiile de interes public și sunt semnate de Republica Moldova a menționat: Declarația Universală a Drepturilor Omului, art. 19; Convenția Europeană pentru Drepturile Omului, art. 10; Principiile de la Johannesburg, Principiul I.

46. În opinia recurentului, cert este faptul că accesul la informațiile protejate de stat trebuie să fie bine reglementat atât procedura de acces, cât și restricționarea acestui drept, ori deschiderea și transparența sunt recunoscute drept parte esențială a guvernărilor moderne. Transparența fiind vitală pentru supravegherea activității autorităților și instituțiilor publice și are dimensiuni constituționale de așa natură încât să influențeze cultura juridică a societății. Astfel, garanțiile juridice a dreptului de acces la informație încurajează transparența, iar transparența atenuează viciile societății. Din acest motiv, un guvern care acționează în umbra secretelor, în interes de partid, atunci când este vorba de un interes public care nu justifică această secretizare se află în opoziție totală cu principiile statului de drept și valorile societății proiectate de către adunarea constituantă.

47. În context recurentul a invocat prevederile art. 20, art. 34, art.53, art.72 din Constituția RM, art. 5, art.7, art. 8, art. 9, art.10, art.72 din Legea nr. 100 din 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative, art. 2 din Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr. 158 din 04 iulie 2008, art. 6 parag. 1 CEDO, art. 19, art.2006, art.2007, art. 2008, art. 2036, art. 2037 din Codul civil, art. 32, art.43, art.44, art.118 alin.(3), art. 121, art.122, art. 239, art. 240 alin.(1), (3), art.33¹ din Codul de procedură civilă, art. 1, art. 5, art.6, art. 7, art.8, art.10, art. 12, art.13, art.15, art.16, art.20, art.21, art.24 din Legea nr. 982 din 11 mai 2000 privind

accesul la informație, art. 15, art. 25 din Legea nr. 514 din 06 iulie 1995 privind organizarea judecătorească, art.15 alin.(1), (3) din Legea nr. 544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului, art.2 alin.(2), art.5, art.6, art.7, art.8, art. 10, art.14, art.17, art.20, art.38, art.93, art.189 alin.(1), art.194, art.195, art.206, art.207, art.208 alin.(1), art.211, art.213, art.216, art.218, art.219, art.225 din Codul administrativ.

48. Referitor la solicitarea de repunere în termenul de recurs, recurentul a notat că instanța de apel a emis decizia la 8 iunie 2022, însă până la 4 ianuarie 2023 nu i-a fost expediat nici dispozitivul acesteia și nici decizia motivată. Or, la 4 ianuarie 2023, accesând pagina web a Curții de Apel Chișinău, întâmplător a depistat decizia enunțată.

49. La 29 martie 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat intimatului copia recursului, creând astfel participanților la proces condiții egale de cunoaștere modul de derulare a procedurii în recurs, cât și le-a acordat, întru asigurarea respectării principiilor contradictorialității și disponibilității în drepturi, posibilitatea de depunere a referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire, extrasul din poșta electronică, anexate la materialele dosarului (Vol.II, f.d.133-134).

50. Intimatul nu a făcut uz de dreptul procesual și nu a depus referință la recurs.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

51. Prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 a fost modificat cadrul normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție, inclusiv Cartea a treia „Procedura contenciosului administrativ” din Codul administrativ, în special prevederile cu privire la temeiurile recursului.

52. Art.XI din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023:

„(1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art.IV, V pct.1–9 și 11–16 și art.VII, care vor intra în vigoare la 1 septembrie 2023.

(3) Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.”

53. Art. 244 din Codul administrativ:

„(1) Hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.”

54. Art. 245 din Codul administrativ (în vigoare până la 1 septembrie 2023):

„(1) Recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

(2) Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.”

55. Art. 96 din Codul administrativ:

„(1) Notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură.

(2) Autoritățile publice trebuie să se asigure că participanții la procedură indică, în cadrul procedurii, o modalitate principală de comunicare, precum și modalități alternative.

(3) Participantul la procedura administrativă care nu locuiește în Republica Moldova este obligat, la cererea autorității publice, să desemneze un reprezentant împuternicit în Republica Moldova responsabil de recepționarea corespondenței.”

56. Art. 97 din Codul administrativ:

„(1) Notificarea este comunicarea, dispusă de autoritatea publică, a unui înscris în forma stabilită de prezentul cod.

(2) Notificarea se face în cazurile prevăzute de lege sau prin dispoziția autorității publice.

(3) Autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare:

a) notificare prin act de recunoaștere a recepționării;

b) notificare prin poștă cu act de notificare;

c) notificare prin poștă cu scrisoare recomandată;

d) notificare prin poștă electronică sau prin mijloace electronice de comunicație dedicate.

(4) La celelalte forme de notificare prevăzute la art.110–113 se poate recurge numai în condițiile reglementate de prezentul cod.”

57. Art. 22 din Codul civil:

(1) Se consideră notificare comunicarea unui act juridic sau a unei informații într-un scop juridic.

(2) Notificarea poate fi făcută prin orice mijloace adecvate circumstanțelor dacă legea sau actul juridic nu impune o anumită cerință de formă.

(3) Notificarea produce efecte din momentul când ajunge la destinatar, cu excepția cazului în care aceasta prevede un efect întârziat.

(4) Notificarea se consideră ajunsă la destinatar:

a) când este predată destinatarului;

b) când este predată la adresa poștală indicată de destinatar în acest scop ori, în lipsa acesteia, la sediul destinatarului persoană juridică sau la domiciliul destinatarului persoană fizică;

c) în cazul unei notificări transmise prin poștă electronică sau prin alt mijloc de comunicare individuală, când poate fi accesată de către destinatar; sau

d) când este pusă în orice alt fel la dispoziția destinatarului într-un loc și într-un mod care fac posibil în mod rezonabil accesul destinatarului, fără întârziere.

(5) Notificarea se consideră că a ajuns la destinatar după îndeplinirea uneia dintre cerințele prevăzute la alin.(4), oricare dintre acestea este îndeplinită mai întâi.

58. Art. 246 din Codul administrativ (în vigoare până la 1 septembrie 2023):

„(1) Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere.

(2) Recursul se declară inadmisibil în special când:

a) decizia instanței de apel nu poate fi contestată cu recurs;

b) recursul este depus în mod repetat;

c) recursul este depus de o persoană neîmputernicită;

d) recursul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art.245 alin.(1);

e) motivarea recursului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art.245 alin.(2);

f) cererea de recurs nu corespunde cerințelor stabilite la art.244 alin.(2), art.233 alin.(1) și (2) și art.234 alin.(2) și recurentul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de Curtea Supremă de Justiție.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

59. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că termenul de declarare a recursului este un termen de procedură imperativ, astfel încât nerespectarea acestuia atrage decăderea din dreptul de a mai exercita calea de atac, fără a iniția o abordare a recursului în fond. Impunerea unui termen de valorificare a căii de atac are drept ca scop disciplinarea justițiabililor și garantarea securității raporturilor juridice. Decăderea din dreptul de acces la justiția Curții Supreme de Justiție constituie, de asemenea, un factor, de securitate juridică conținută în regula de 30 de zile de la data notificării deciziei și împiedică o permanentă repunere în discuție a soluțiilor irevocabile pronunțate de instanțele de judecată. Notificarea se dispune în instanța de judecată, prin alegerea unei modalități prevăzute la art. 96 alin. (1) și art. 97 alin. (3) din Codul administrativ, citate supra. Astfel, termenul de depunere a recursului începe să curgă imediat din ziua următoare notificării deciziei instanței de apel. Notificarea deciziei instanței de apel participanților la proces are drept scop comunicarea adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor textului cuprins în actul de procedură. Întru conformarea aducerii la cunoștință a actului de procedură participanților la proces, este necesar a fi anexată dovada recepționării acestuia la materialele cauzei.

60. Din materialele cauzei rezultă că instanța de apel a pronunțat în ședință de judecată publică dispozitivul deciziei la 8 iunie 2022 (Vol.II, f.d.89).

61. Conform recipisei de notificare din 8 iunie 2022, lui Valeriu Mitrofan i-a fost notificat dispozitivul deciziei instanței de apel (Vol.II, f.d.85).

62. La 21 iulie 2022, prin intermediul poștei electronice (Vol.II, f.d.99), instanța ierarhic inferioară a notificat decizia motivată recurentului Valeriu Mitrofan, la adresa valeriu.mitrofan@mail.ru. Aceasta fiind adresa electronică utilizată de către ultimul chiar la expedierea a cererii de chemare în judecată, a cererilor de apel, precum și a cererii de amânare expediate la 7 iunie 2022 către instanța de apel (Vol.II, 83-84), ceea ce poate fi reținut ca o

acceptare să-i fie comunicate actele de procedură inclusiv prin intermediul poștei electronice.

63. Mai mult, instanța de recurs reiterează că art. 96 alin. (1) din Codul administrativ, reglementează o atare modalitate de comunicare a actelor judecătorești. Pentru aplicarea acestor norme de drept procedural, este necesar ca acest mijloc să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui. Așadar confirmarea expedierii și recepționării documentului către partea interesată se atestă prin extrasul eliberat de către operatorul poștei electronice. În mod special, înscrisul dat conține: datele de identificare a poștei electronice a expeditorului și a destinatarului; data calendaristică, anul, ora expedierii, precum și atașamentul cu actul judecătoresc. Cu titlu de excepție, în caz de eroare tehnică sau neexpediere a actului pe poșta electronică, extrasul pre-citat va cuprinde informații cu privire la aceste inexactități. Cu alte cuvinte, expeditorul va primi un mesaj separat de la „Mail delivery system” sau extrasul dedus analizei va cuprinde mesajul de la „Mail delivery system” conform căruia operatorul poștal va explica cauzele care au stat la baza returnării mesajului către expeditor. De regulă, acesta este informat că transmiterea mesajului nu a fost posibilă, deoarece adresa nu a fost găsită sau ea nu poate primi e-mailuri. În lipsa acestor mențiuni și prin anexarea extrasului de pe portalul poștei electronice a instanței de apel, care atestă că recurentului i-a fost notificat decizia motivată a instanței de apel, se demonstrează incontestabil faptul că decizia motivată a fost adus la cunoștință.

64. În atare circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că instanța de apel a asigurat notificarea copiei dispozitivului deciziei recurentului chiar în data de 8 iunie 2022, conform recipisei semnate de recurent (Vol.II, f.d.85), iar a copia deciziei motivate la 21 iulie 2022, prin intermediul poștei electronice (Vol.II, f.d.99), în circumstanțele detaliate supra, iar acțiunile instanței ierarhic inferioare întreprinse în vederea notificării actelor emise, corespund exigențelor legale.

65. Însă recurentul Valeriu Mitrofan nu a depus recursul în termen de 30 de zile de la notificarea dispozitivului deciziei instanței de apel și nici în 30 de zile de la notificarea deciziei motivate, contrar prevederilor art. 245 alin.(1), (2) din Codul administrativ, în redacția în vigoare până la 1 septembrie 2023. Or, în virtutea prevederilor art.96 alin.(1), (2), art.97 din Codul administrativ coroborat cu prevederile art. 22 alin.(3), (4), (5) din Codul civil, având în vedere notificarea dispozitivul deciziei instanței de apel și a deciziei motivate, recurentul urmau a se conforma prevederilor legale și a depune recursul în termen 30 de zile de la notificarea dispozitivului deciziei instanței ierarhic inferioare, precum și de la notificarea deciziei motivate.

66. Instanța de recurs reiterează că deși dispozitivul deciziei instanței de apel a fost notificat recurentului la 8 iunie 2022, ultimul a depus recurs nemotivat la 9 martie 2023, prin intermediul poștei electronice (Vol.II,

f.d.101-103), iar copia deciziei motivate i-a fost notificată la 21 iulie 2022, prin intermediul poștei electronice (Vol.II, f.d.99), recursul motivat l-a depus la 5 ianuarie 2023, prin intermediul poștei electronice (Vol.II, f.d.107-131), însă recurentul nu s-au conformat termenului de 30 de zile în sensul art. 245 alin.(1), (2) din Codul administrativ, în redacția în vigoare până la 01 septembrie 2023, nici de la notificarea dispozitivului deciziei și nici de la notificarea deciziei motivate.

67. Drept urmare, decad argumentele recurentului precum că până la 4 ianuarie 2023 nu i-au fost notificate actele judecătorești emise.

68. Certitudinea legală impusă regulilor procedurii în contencios administrativ, în calitate de condiție sine qua non a unui proces echitabil, vizează atât drepturile recurentului, cât și ale intimatului, astfel încât instanța de contencios administrativ nefiind în drept de a substitui voința legislatorului materializată în conținutul normelor de procedură, în vederea exonerării recurentului de sancțiunile procedurale din motivul înțelegerii greșite de către acesta a efectelor legale.

69. Or, fiind interesați de soluționarea cauzei în ordine de recurs, recurenții urmau să întreprindă măsurile necesare de a-și proteja dreptul de acces la instanță, după cum sugerează și jurisprudența CtEDO, prin efectuarea actului de procedură în interiorul termenului prevăzut de lege, la caz, prin depunerea recursului în conformitate cu art.245 alin.(1), (2) din Codul administrativ, în redacția legii în vigoare până la operarea modificărilor prin Legea nr.246 din 31 iulie 2023 (în vigoare din 01 septembrie 2023).

70. Deși recurentul a solicitat în recursul motivat repunerea în termenul de recurs, însă argumentele aduse de ultimul nu justifică temeinicia acesteia și astfel, urmează a fi respinsă. Mai mult, recurentul deși indică că până la 4 martie 2023 nu i s-a notificat nici dispozitivul și nici decizia motivată a instanței de apel, însă la 5 ianuarie 2023 (Vol.II, f.d.107-131), a depus recurs motivat împotriva deciziei din 8 iunie 2022.

71. Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanță (a se vedea cauzele Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

72. Jurisprudența CtEDO relevă că participanții procesului de judecată urmează să-și asume un rol activ, urmărind cu diligență derularea procesului său și să dispună cu bună-credință de drepturile sale procedurale. Buna-credință prezumă că partea este obligată să respecte termenele prevăzute de lege, or, termenul de recurs prevăzut la art. 245 din Codul administrativ, este considerat un termen imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea acestuia atrage după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

73. Totodată, admiterea spre examinare a unui recurs tardiv poate duce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice garantat de art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

74. Subsecvent, corelând circumstanțele faptice constatate cu normele legale citate supra, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează că la depunerea recursului, recurentul nu a respectat prevederile art. 245 alin. (1), (2) din Codul administrativ, în redacția în vigoare la data declarării recursului și drept urmare recursul depus de Valeriu Mitrofan, este inadmisibil.

75. Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 230 și 246 din Codul administrativ,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Respinge solicitarea lui Valeriu Mitrofan formulată în recursul motivat cu privire la repunerea în termenul pentru declararea recursului.

Declară inadmisibil recursul depus de Valeriu Mitrofan.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc